

**Projektnamn:** SolReg Halland

**Programområde:** Västsverige

**Ärende ID:** 20201172

## **Bakgrund och omvärld**

### **Bakgrund**

Teknik och kunskap finns idag för en snabb utbyggnad av solenergisystem i samhället. Trots detta sker inte utbyggnaden så snabbt som den borde och solenergin står fortfarande för försumbara 0,1 % av den svenska elkonsumtionen. Alexandersoninstitutet (AI) samt Energi- och miljöcentrum (EMC) har tillsammans med näringslivet i Halland identifierat två flaskhalsar som bromsar utvecklingen inom solenergibranschen. Den första flaskhalsen är att det krävs nya affärsmodeller för att nå ut till nya kunder och målgrupper, dessa modeller går från dagens produktfokus till ett mer användarcentrerat fokus. Den andra flaskhalsen är att det är för låg nivå på beställarkompetens och kunskap om solenergi bland potentiella kunder, samarbetspartner och nya målgrupper, denna nivå måste höjas. Projektet är en fördjupad satsning och utveckling av ett tidigare löst sammanhållet samarbete inom solenergi mellan projektaktörerna och solenergibranschen i Halland. Ur detta samarbete har behovet och efterfrågan på en fördjupad satsning växt fram från både projektaktörerna och det regionala näringslivet inom samhällsbyggnadssektorn.

Marknadsförutsättningarna för genomförandet av projektet är mycket goda då solenergibranschen är en bransch i snabb utveckling med goda framtidsutsikter. Branschen består fortfarande till största delen av mikro- och småföretag vilket gör att det finns ett stort behov från branschens sida att samordna utvecklingsinsatser. Vidare finns det på marknaden för solenergi ett stort behov av att gå från produktcentrerade affärsmodeller till användarcentrerade affärsmodeller. Här har projektet goda möjligheter att bidra till en utveckling av marknaden. Resultaten i projekten är generellt tillämpbara vilket gör att framtagna modeller och kunskaper i projektet lätt kan spridas och tillämpas i andra delar av Sverige och Europa.

Högt på agendan i solenergibranschen är just nu den nya energiskatten som gäller från och med 1 juli 2016 där företag och organisationer är skyldiga att betala energiskatt på egenanvändning om de har solcellsanläggningar med en sammanlagd effekt som överstiger 255 kW. Skatten utgör en stor utmaning för

branschen och har minskat investeringsviljan från stora organisationer såsom kommuner och fastighetsbolag som vill undvika att passera 255 kW gränsen för att slippa betala skatt på sin egenanvändning. Både leverantörssidan och beställarsidan måste hantera denna nya verklighet genom att hitta nya vägar att stärka investeringskalkylen. Projektet ligger bra i tid för att stötta både leverantörssidan och beställarsidan i omställningen till de nya reglerna.

#### Horisontella kriterier

Energibranschen är traditionellt mansdominerad. En pågående strukturomvandling gör att detta sakta börjar luckras upp och allt fler kvinnor finns i energisektorn och når dessutom toppositionerna. Det är dock fortfarande främst männen som syns när energibranschen ska representeras. Projektet kommer arbeta aktivt med jämställdhet i analyser, kommunikation och aktiviteter genom bland annat obligatoriska inslag i affärsutvecklingsprocessen och kunskapstillförel om jämställdhet till referensmaterial och upphandlingsunderlag vid köp av solenergi.

Projektet kommer även arbeta aktivt med det horisontella kriteriet bättre miljö. Solenergiindustrin är en positiv kraft i klimatfrågan som bidrar till minskade utsläpp och en övergång från fossila till förnybara bränslen. Branschen är dock resursintensiv och det är viktigt att lyfta även andra miljö- och hållbarhetsfrågor. Projektet kommer att arbeta aktivt med miljöfrågor i analyser, kommunikation och aktiviteter. Särskilt viktigt är kunskapstillförel om Life Cycle Cost (LCC) och Levelized Cost of Electricity (LCOE).

#### Omvärld och samverkan

Den partiöverskridande Energiöverenskommelsen har satt upp målet om 100 % förnybar elproduktion till 2040. För att uppnå detta mål är det viktigt med holistiskt systemperspektiv, där olika förnybara elproduktionskällor kombineras för att tillsammans skapa ett robust och tillförlitligt energisystem. Solenergin är en viktig pusselbit i detta framtida system. Solenergi marknaden är dock fortfarande en omogen marknad med stor förbättringspotential. Detta projekts insatser för att stärka solenergi marknaden med nya affärs- och finansieringsmodeller samt förbättrad beställarkompetens är därmed en insats som stärker solenergin. Det är en pusselbit i ett framtida system med 100 % förnybar elproduktion.

Projektets omvärldsanalys är kontinuerligt pågående och väl grundad såväl i lagar och regelverk som i branschen på regional, nationell och global nivå. AI samt EMC har under flera år haft kontinuerliga branschträffar med solenergiindustrin i Halland. Det är ur dessa träffar idéerna till projektet har fötts. Det finns en löpande bevakning av regelverk, lagstiftning och branschens konjunktur via branschorganisationer såsom Solenergi Sverige och SolarPower Europe samt via International Energy Agency:s solenergi program PVPS. I utvecklingen av projektet

har EU Sustainable Energy Week och Solelmässan besökts för att samla information och idéer samt knyta kontakter.

Genom omvärldsanalys har andra initiativ som arbetar med att stärka solenergens roll identifierats. Följande tre initiativ ses som viktiga att samverka med och lära sig av tidigare resultat.

- Hållbar Utveckling Väst, drev tidigare projektet Sol-i-väst i Västra Götalandsregionen och kommer starta en uppföljare. Det finns god samverkan och kontinuerligt utbyte av information
- Regionalfondsprojektet Framtidens sol i Östra Mellansverige arbetar med att stärka solenergens roll i just Östra Mellansverige. Det finns god kontakt med projektet och målet är att kontinuerligt utbyta information med dem.
- I Skåne drivs sedan flera år tillbaka initiativet Solar Region Skåne. Detta är en viktig inspiration för SolReg Halland. Flera företag i Halland har efterfrågat liknande insatser och projektet bevakas.

Samverkan mellan forskningsaktörer och företag sker efter behov där det behövs för att vidareutveckla eller testa företagens affärsmodeller, produkter och installationer. Projektets roll i detta är att skapa en mötesplats där företag och forskningsaktörer kan mötas. Projektet skall även proaktivt agera facilitator och se till att rätt behov matchas med rätt forskningsaktörer. SP Borås, Högskolan i Halmstad och Chalmers har uttryckt intresse av att delta i projektet.

SolReg Halland kommer att samverka med två andra projekt som projektaktörerna är involverade i.

- AI är med i Interreg-projektet (Interreg Kattegatt-Skagerak) Green Building A-Z som handlar om att stärka beställarkompetenser för hållbart byggande. Solenergi kan vara en del av att bygga hållbart och det finns möjlighet till goda synergier mellan projekten.
- EMC är med i regionalfondsprojektet Arena Gröna Tillväxt som handlar om att stärka bioenergin och de gröna näringarnas konkurrenskraft i Halland. För att bygga ett framtida förnybart energisystem enligt regeringens mål är en kombination av förnybara energikällor nödvändigt. Att samverka mellan dessa två projekt ger möjlighet till goda synergier.

Båda samverkansparterna har bred erfarenhet av att arbeta med EU-finansierade projekt. Rutiner finns upparbetade för att säkerställa att EU:s medverkan kommuniceras. Som projektledande organisation ansvarar AI för att kontrollera att riktlinjerna följs.

### **Koppling till det lokala näringslivet**

Projektet SolReg Halland utgår från det regionala näringslivets behov. Projektet har växt fram ur ett tydligt identifierat behov och en efterfrågan på samlade insatser och ett samverkansforum där branschen kan samverka kring nya

affärsmodeller och marknadsutveckling. Genom utveckling av nya affärsmodeller, förbättrad beställarkompetens och ökad samverkan kring solenergi bidrar projektet till en stärkt kapacitet för marknadsdriven utbyggnad av produktionen av förnybar energi från solenergi.

Alexandersoninstitutet driver i dagsläget tillsammans med EMC ett nätverk för solenergi i Halland. Nätverket syftar till att stärka solenergibranschen i regionen samt att identifiera utmaningar/problem och arbeta för att hitta gemensamma lösningar på dessa. Tillsammans med de deltagande företagen i solenerginätverket har två huvudproblem identifierats.

1) Solenergibranschen är i behov av nya affärs- och finansieringsmodeller. Teknik och kunskap finns idag för en bred spridning av solenergisystem. Affärs- och finansieringsmodellerna har dock inte utvecklats i takt med tekniken. Därför ingår det i projektet att arbeta med nya affärsmodeller för en bredare spridning och användning av solenergisystem i samhället.

2) Solenergisystem utvecklas i mycket snabb takt, kunskapen om vad som faktiskt är möjligt genom solenergi är oftast mycket låg hos potentiella köpare såsom byggbranschen, samhällsbyggnadsbranschen och i offentlig sektor. Projekt kommer därför arbeta med att höja beställarkompetensen hos nya och befintliga målgrupper och beställaraktorer.

Genom att ta sig an dessa två utmaningar ska projektet stärka och stimulera solenergimarknaden med åtgärder för förbättringar både från market push- och market pull-perspektivet.

## Mål och resultat

### Mål

Projektets syfte är att främja en ökad produktion och användning av solenergi i Halland genom att bättre tillvarata och exploatera den teknik och kunskap som finns inom solenergibranschen.

Projektets övergripande mål är att;

- Utveckla och testa nya skalbara affärsmodeller för solenergi i en samhällsbyggnadskontext.
- Stärka beställarkompetensen för solenergi både inom offentlig och privat sektor.
- Etablera samverkansforum för solenergi i Halland, en gemensam plattform för affärsutveckling och marknadsutveckling inom solenergi.
- Skapa nya samarbeten mellan aktörer i olika branscher som syftar till att hitta nya tillämpningar av solenergi och stärka solenergens marknadsposition.

### Målgrupper

Projektet har två huvudsakliga målgrupper.

Primär målgrupp är det regionala näringslivet med fokus på företag som på olika sätt har koppling till solenergiindustrin. Detta kan vara företag som arbetar direkt med energi och solenergi. Det kan även vara företag som på annat sätt kan inkludera solenergi i sina affärsmodeller såsom exempelvis företag inom byggindustrin och samhällsbyggnadssektorn.

Sekundär målgrupp är potentiella beställare av solenergisystem både inom offentlig sektor och privat sektor.

### Förväntat resultat vid projektavslut

Vid projektets slut skall följande resultat ha uppnåtts;

- Ett halländskt samverkansforum för solenergi är etablerat och har förpackats som ett varumärke som efter projektet drivs vidare i regi av EMC.
- Nya affärs-/finansieringsmodeller för solenergilösningar är utvecklade och validerade och redo för kommersiellt bruk.
- Potentiella beställare av solenergi har genom solenerginätverket tillgång till upphandlingsstöd och metoder för att beakta solenergi i framtida beställningar.

## **Målvärde för aktivitetsindikatorer**

Antal företag som får stöd: 30

Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt stöd: 30

Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner: 30

Antal företag som får stöd för att introducera för marknaden nya produkter: 5

## **Organisation och genomförande**

### Projektorganisation

Alexandersoninstitutet (AI) är en del av Campus Varberg och ingår i kommunstyrelsens förvaltning i Varbergs kommun. Alexandersoninstitutet är en projektplattform med uppdrag att driva projektsatsningar som stärker konkurrenskraften för näringslivet i Halland. Alexandersoninstitutet är en van projektaktör och har goda utarbetade rutiner för att skilja projekt från ordinarie verksamhet. Projekten avgränsas genom separat budget med separat redovisning, separata mål med separat styrning samt personal som avsätts till projektet.

Energi- och miljöcentrum (EMC) är ett regionalt näringslivsnätverk med runt 140 medlemmar som arbetar med att samordna och stärka sina medlemmars

hållbarhetsarbete. EMC driver projektsatsningar inom områden som efterfrågas av medlemmarna. Projekten avgränsas genom separat budget med separat redovisning, separata mål med separat styrning samt personal som avsätts till projektet.

Projektorganisationen består av projektägaren AI samt samverkansparten EMC. Projektägaren genomför övergripande projektledning, administration och projektkommunikation. AI ansvarar också för att planera och samordna projektets aktiviteter och upphandlingar knutna till dessa. AI ansvarar för rapportering till Tillväxtverket och övriga medfinansiärer. Projektägaren har stor erfarenhet av att driva såväl regionala som internationella utvecklingsprojekt med EU-finansiering, i flera av dessa med rollen som projektägare.

Samverkanspartnern EMC ansvarar för planering av aktiviteter i projektet med särskilt fokus på de aktiviteter som är knutna till företag. Som regionalt företagsnätverk med över 140 medlemmar har nätverket goda relationer med Hallands näringsliv och därmed bästa förutsättningar att planera aktiviteter utefter företagets behov. EMC ansvarar även för att paketera projektsatsningen i projektet som en särskild satsning inom nätverket där målet är att etablera SolReg Halland som ett livskraftigt initiativ även efter projektidens slut.

Utvärderingen kommer ske delvis internt i projektgruppen delvis med hjälp av extern kompetens. I den interna utvärderingen ingår:

- Uppföljning av genomförda aktiviteter
- Uppföljning av projektindikatorer
- Utvärdering av genomförande, resultat och måluppföljning

Den interna uppföljningen och utvärderingen kommer att kompletteras med ett löpande arbete med en extern referensgrupp som arbetar med måluppföljning och bidrar med sakkunskap. Gruppen kommer bestå av 3-5 personer, med jämn fördelning mellan män och kvinnor och diversifierad bakgrund från akademi, näringsliv, offentlig sektor och marknadsföring/kommunikation. Träffarna kommer att dokumenteras skriftligen, med en återkommande obligatorisk punkt om projektets genomförande, resultat och måluppföljning.

### **Arbetsätt**

Projektet är designat så att det skall stärka solenergimarknaden både från ett leverantörs- och beställarperspektiv. För att åstadkomma detta är mål uppsatta som skall stärka båda dessa sidor. Målen skall uppnås genom att genomföra utvecklingsinsatser i form av analyser, nätverksaktiviteter, kunskapsaktiviteter samt program/workshops för konceptutveckling inom affärsutveckling och ökad beställarkompetens.

Analys:

Tre analyser kommer genomföras för att uppnå projektets mål (i) nulägesanalys, (ii) analys av målgrupper, användarbehov och nya affärsmodeller samt (iii) acceptansundersökning av solenergi i samhället.

#### Nätverksaktiviteter:

Nätverksaktiviteter är en möjlighet för leverantörer och beställare som på olika sätt är kopplade till solenergibranschen att utbyta erfarenheter kring branschens utveckling. Projektet skall etablera ett samverkansforum för solenergi där både leverantörssidan och beställarsidan erbjuds ett sammanhang att mötas och tillsammans driva branschen framåt. Det är en fördjupning av ett tidigare löst sammanhållet nätverk för solenergi i Halland och blir en gemensam plattform för affärsutveckling och marknadsutveckling inom solenergi i Halland.

#### Kunskapsaktiviteter:

Kunskapsaktiviteter syftar till att stärka solenergens roll i samhället. Detta genom att arbeta med målgruppen potentiella beställare i de möjligheter som finns med solenergin. Varje termin kommer projektet anordna ett halvdagsseminarium för kompetenshöjning kring solenergi. Med koppling till de ämnen som avhandlas på seminarierna samt kring efterfrågan från beställare kommer det tas fram referensmaterial och upphandlingsunderlag som beställare kan använda i sitt arbete.

#### Moduler för konceptutveckling:

I dessa moduler sker ett processbaserat arbete för att hitta nya kommersiella lösningar, affärsmodeller och finansieringsmodeller för produkter och tjänster kopplat till solenergibranschen. Projektet kommer utveckla affärsmodeller i samverkan med företag och organisationer, med business model canvas som grund, som kompletteras med dimensionerna jämställdhet och bättre miljö.

Ett bestående resultat efter projekttiden är av största vikt för projektet. För att uppnå detta skall projektet etablera ett samverkansforum för solenergi som blir en naturlig kontaktpunkt för företag och organisationer som vill nätverka och inhämta kunskap kring solenergi. Organisatoriskt skall detta samverkansforum ligga under EMC, där det också kommer ha möjlighet att leva vidare efter projektidens slut.

Projektet är ett samverkansprojekt där projektaktörerna kommer att arbeta nära varandra för att uppfylla projektets mål. Som projektledare bär Alexandersoninstitutet det övergripande ansvaret för avstämningar och uppföljningar under projektets gång. Samarbetet inom projektet underlättas av att båda projektaktörerna har kontor på Campus Varberg.

För att åstadkomma en jämn könsfördelning i projektaktiviteterna finns följande mål kring representation. Målen kommer följas upp löpande och riktade insatser

kommer genomföras om uppföljningen visar på ojämn fördelning. Målen är: -En 40-60% fördelning av kvinnor och män bland deltagarna. -En 40-60% fördelning av kvinnor och män som föreläsare/processledare/moderatorer. -En 40-60% fördelning av kvinnor och män som deltagare på eventen. -Likvärdigt utrymme (40-60%) i talarsammanhang, på möten etc. -Projekt-/styr- och referensgrupper har en jämn fördelning (40-60%) av kvinnor och män.